

פרק נגמר הדין

מתניתין

ב-ב נגמר הדין, ונפסק על הנידון חיוב סקילה, מוציאין אותו מבית דין כדי לסקולו.⁽¹⁾

בית הסקילה היה חוץ לבית דין, רחוק ממנו קצת.⁽²⁾ שנאמר [ויקרא כד יד] "הוצא את המקלל". משמע שאין סוקלין במקום מושב הבית דין, אלא מחוצה לו [שהמקלל עונשו בסקילה].

ובשעה שהיו מוליכים את הנידון לסקילה, היה אדם אחד עומד על פתח בית דין והסודרין בידו ואוחז במטפחת שמשמשת לסימן ופוס רחוק ממנו, אדם אחר שהיה רוכב על סוס עמד הכן בקרבת מקום לבית הסקילה, רחוק מזה שעומד על פתח בית

הדין, כדי שיהא רואהו במרחק כזה שיוכל עדיין לראות אותו כשיסמן לו במטפחת.

ואם אומר אחד מהדיינים בבית הדין: יש לי ללמד עליו זכות על הנידון לסקילה ולבטל את גזר דינו. היה הלה זה שעומד על פתח בית הדין מניף בסודרין מרים את המטפחת לסמן לאותו שרוכב על הסוס, והפוס רין אחר המוליכים את הנידון לבית הסקילה ומעמידן, עד שידונו הבית דין בדבריו של אותו דין אם הם נכונים שיש לזכות את הנידון.⁽³⁾

ואפילו אם הנידון הוא עצמו אומר: יש לי ללמד על עצמי זכות, מחזירין אותו לבית הדין שיעיינו שוב בדינו.

1. המשנה מבארת תחילה את דיני הסקילה, כי היא נמנית ראשונה בארבע מיתות בית דין, ובפרקים הבאים יתבארו דיני שאר מיתות בית דין לפי סדרם. רש"י.

והרמב"ם בפירוש המשניות כתב: וכדרך שעושין בסקילה כך עושין בשאר מיתות בית דין.

והר"ן כתב שיש אומרים, כמו שהיה בית הסקילה חוץ לבית דין, כך היה בית השריפה ובית ההרג ובית החנק. וכן כל הדינים של המשניות דלהלן, לענין וידי וכוונן, נהגו גם בשאר מיתות בי"ד.

ויש אומרים, אף על פי שכל מיתות בית דין היו חוץ לבית דין, מכל מקום, לא היה צריך לתקן מקום קבוע לבית השריפה וההרג והחנק אלא רק לבית הסקילה.

2. ראה הערה 7.

3. והרמב"ם בהלכות סנהדרין [יג א] כתב שמחזירים את הנידון לבית הדין. וכתב התוס' יום טוב שאינו יודע מנין לו להרמב"ם זה.

כתב המאירי: יש שואלים למה היו צריכים את הרוכב על הסוס והרי היה יכול אותו שמניף בסודר לעמוד במקום גבוה עד שיראו אותו המוליכים עצמם כמו שהיו עושים בקידוש החדש שהיו משיאים משואות מהר להר, וכמו שהיו עושים בשעיר המשתלח שהיו מניפים בסודר להודיע שהגיע השעיר למדבר?

ותירץ, שהמניף לא היה יכול לעמוד במקום גבוה כי היה צריך לעמוד בתוך העם כדי שאם יאמר אחד שיש לו ללמד זכות על הנידון ישמע מיד ויניף את הסודר.